

Zarządzenie Nr *481/113*
Burmistrza Łobza
z dnia *21 maja* 2013 r.

w sprawie wprowadzenia procedury określającej sposób organizacji zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Łobzie.

Na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.¹) w związku z art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 124 z późn. zm.²)

uwzględniając standardy kontroli zarządczej wynikające z Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84) zarządza się, co następuje:

§ 1

W celu realizacji standardu kontroli zarządczej w zakresie identyfikacji, analizy i reakcji na ryzyko występujące w Urzędzie Miejskim w Łobzie wprowadza się procedurę określającą sposób organizacji zarządzania ryzykiem pn. „Regulamin zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Łobzie” która stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się pracownikowi ds. kontroli zarządczej, kierownikom wydziałów Urzędu Miejskiego w Łobzie oraz pracownikom na samodzielnych stanowiskach pracy.

§ 3.

Niniejsze zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ
Ryszard Sola

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386, Nr 240, poz. 1429 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 1456, 1530 i 1548.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567 oraz z 2013 r. poz. 153.

- 1) usprawnienie procesu planowania,
- 2) zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów,
- 3) zapewnienie odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej,
- 4) zapewnienie kierownictwu urzędu informacji o zagrożeniach dla realizacji wyznaczonych celów i zadań.

§ 6.

1. Procedura zarządzania ryzykiem ma zastosowanie do wszystkich wydziałów Urzędu oraz do wszystkich pracowników zatrudnionych w Urzędzie.
2. Kierownicy wydziałów Urzędu /pracownicy na samodzielnych stanowiskach zobowiązani są do określania celów i zadań swoich komórek w rocznej perspektywie wraz z przypisaniem mierników ich realizacji i wskazania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie zgodnie z odrębnym zarządzeniem.
3. Kierownicy Wydziałów Urzędu/pracownicy na samodzielnych stanowiskach identyfikują ryzyko związane z wykonywanymi zadaniami, a także dokonują analizy ryzyka i określają prawdopodobieństwo jego wystąpienia.
4. Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego prawidłowej realizacji celów/zadań Urzędu. Podczas identyfikacji należy przeanalizować cele i zadania ujęte w uchwale budżetowej, zadania realizowane przez Urząd oraz cele i zadania określone w odrębnym zarządzeniu.
5. Osoby, o których mowa w ust. 2 i 3 przekazują w formie papierowej i elektronicznej rejestr ryzyka pracownikowi ds. kontroli zarządczej w terminie do 15 listopada każdego roku przy pomocy arkusza stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu. Sporządzając dokument należy oprzeć się na planach pracy wydziałów na dany rok, na zadaniach zaplanowanych do realizacji w budżecie oraz na opracowanych celach i zadaniach wskazanych w odrębnym zarządzeniu.
6. Na podstawie przedłożonych rejestrów ryzyka poszczególnych wydziałów pracownik ds. kontroli zarządczej sporządza zbiorczy rejestr ryzyka dla Urzędu, a następnie wyniki przedstawia Burmistrzowi Łobza w terminie do 30 listopada każdego roku.

§7.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje następujące etapy:

- 1) identyfikację ryzyka,
- 2) analizę i ocenę ryzyka,
- 3) reakcję na ryzyko i propozycje działań zaradczych,
- 4) monitorowanie i raportowanie procesu zarządzania ryzykiem.

§ 8.

Rejestr ryzyka obejmuje:

- 1) opis celu/zadania,
- 2) opis ryzyka związanego z osiągnięciem celu/realizacją zadania wraz z podaniem kategorii ryzyka (przykładowe kategorie ryzyka znajdują się w załączniku nr 2 do regulaminu),
- 3) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka,
- 4) wpływ ryzyka na realizację celów i zadań,
- 5) istotność ryzyka,
- 6) reakcję na ryzyko,
- 7) proponowane działania zaradcze.

§ 9.

Do określenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka stosuje się następujące kryterium:

- 1) **wysoki stopień prawdopodobieństwa** (3 punkty) – ryzyko z pewnością wystąpi (powyżej 70 % szans na wystąpienie w trakcie roku),
- 2) **średni stopień prawdopodobieństwa** (2 punkty) – istnieją duże szanse (pomiędzy 30 % a 70 % szans na wystąpienie w trakcie roku),

§ 12.

Burmistrz wyznacza akceptowalny poziom ryzyka, jaki gotowy jest przyjąć, z uwzględnieniem sytuacji Urzędu oraz wielkość kosztów ograniczenia danego ryzyka.

§ 13.

Wobec zidentyfikowanych ryzyk określa się rodzaj możliwych reakcji:

- 1) **tolerowaniu ryzyka (TR)** – będzie to miało miejsce w przypadkach, kiedy koszty skutecznego przeciwdziałania ryzyku mogą przekroczyć jego potencjalne korzyści, a zdolności do skutecznego przeciwdziałania zdefiniowanym ryzykom będą ograniczone,
- 2) **przeniesieniu (P)** – dotyczy to będzie pewnej kategorii ryzyk w odniesieniu, do których nastąpi przeniesienie ich na inną instytucję, między innymi poprzez ubezpieczenie czy zlecenie usług na zewnątrz,
- 3) **wycofaniu się (W)** – dotyczy to będzie grupy ryzyk, które są szczególnie kontrolowane, a ich skutki ograniczane do akceptowanego poziomu,
- 4) **przeciwdziałaniu (PD)** – dotyczy to będzie kategorii ryzyk, które wymagać będą podjęcia zdecydowanych, przemyślanych i zaplanowanych działań prowadzących do likwidacji lub znacznego ograniczenia ryzyka.

§ 14.

W Urzędzie przyjmuje się następujące sposoby postępowania z ryzykiem w przypadku:

- 1) niskiego i średniego wpływu decyzję podejmuje Kierownicy Wydziałów w porozumieniu z Burmistrzem,
- 2) wysokiego decyzję podejmuje Burmistrz,
- 3) Kierownicy wydziałów podejmują na bieżąco działania zaradcze w odniesieniu do ryzyk wynikających z odstępstw od obowiązujących procedur.

§ 15.

Proces monitorowania ryzyka jest realizowany na każdym szczeblu zarządzania w ramach kontroli zarządczej i jest procesem ciągłym.

§ 16.

Zidentyfikowane ryzyka oraz ustalone działania w celu ich ograniczenia są na bieżąco monitorowane przez kierowników wydziałów i pracowników na samodzielnych stanowiskach pracy w ramach bieżącego zarządzania ryzykiem. Podczas corocznej identyfikacji należy sprawdzić, czy pojawiło się nowe ryzyko, natomiast w odniesieniu do ryzyk już zidentyfikowanych należy sprawdzić, czy:

- a) ryzyko nadal występuje,
- b) prawdopodobieństwo i wpływ ryzyka zmieniło się,
- c) stosowane mechanizmy kontroli są skuteczne.

§ 17.

Rejestr ryzyk podlega zatwierdzeniu przez Burmistrza.

§ 18.

Rejestr ryzyk stanowi podstawę planu zarządzania ryzykiem w Urzędzie, wskazuje obszary, które należy poddać audytowi i kontroli wewnętrznej.

Załącznik nr 1
do Regulaminu zarządzania ryzykiem w
Urzędzie Miejskim w Łobzie

REJESTR RYZYKA

IDENTYFIKACJA RYZYKA		ANALIZA RYZYKA			ODPOWIEDŹ NA RYZYKO		
L.p.	Cel/ Zadanie	Zdefiniowanie ryzyka/ Nazwa ryzyka wraz z krótkim opisem i podaniem kategorii	Prawdopodobieństwo Wystąpienia ryzyka (P)	Wpływ(skutek) ryzyka (W)	Istotność ryzyka (P x W)	Reakcja na ryzyko	Propozycje działań zaradczych
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							
2.							
3.							
....							

.....
(data i podpis kierownika wydziału/
pracownika na samodzielnym stanowisku pracy)

Przykładowe kategorie (obszary) ryzyka

Poniższa tabela przedstawia przykładowe kategorie ryzyka wraz z przykładami dotyczącymi jego możliwych źródeł (przyczyn) oraz skutków. Tabela nie określa zamkniętego katalogu ryzyka.

Kategorie ryzyka	
Ryzyko finansowe	
Budżetowe	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dostępnością środków publicznych, dokonywaniem wydatków i pobieraniem dochodów.
Strat majątkowych/ Podlegające ubezpieczeniu	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia np. ryzyko pożaru, wypadku
Zamówień publicznych i zlecania zadań publicznych	Związane z podejmowaniem decyzji oraz udzielaniem zamówień publicznych lub zlecaniem zadań publicznych innym podmiotom, np. ryzyko naruszenia zasad, form lub trybu udzielania zamówień publicznych
Odpowiedzialności	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem np. odszkodowań, odsetek ustawowych, kosztów procesowych
Ryzyko dotyczące zasobów ludzkich	
Personelu/Zatrudnianie pracowników	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników, szkoleniami, wprowadzaniem nowych zadań bez zabezpieczenia kadrowego. Związane z wystąpieniem zjawiska tzw. negatywnej selekcji bądź negatywnego naboru na stanowiska pracy w Urzędzie.
Bezpieczeństwo i higiena pracy	Związane ze zdrowiem pracowników i wypadkami przy pracy
Ryzyko działalności	
Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i adekwatnością regulacji wewnętrznych, tj. regulaminy, zarządzenia
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień, np. ryzyko nieprecyzyjnie określonych obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej, ryzyko nieprawidłowo wydanej decyzji, zapewnienie terminowego ogłaszania aktów normatywnych, w tym przepisów prawa miejscowego
Kontroli wewnętrznej	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli funkcjonalnej, np. ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontroli
Informacji	Związane z jakością informacji, na podstawie których podejmowane są decyzje, np. ryzyko braku komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej
Reputacji	Związane z reputacją Urzędu, np. ryzyko negatywnych opinii
Systemów informatycznych	Związane z używanymi w Urzędzie systemami i programami informatycznymi oraz ochroną zawartych w nich danych, np. ryzyko awarii, ryzyko udostępnienia danych osobom nieuprawnionym, ryzyko nieuprawnionej modyfikacji danych
Ryzyko zewnętrzne	
Infrastruktury	Związane z infrastrukturą, np. wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi, np. kursami walut, inflacją
Środowiska prawnego	Związane ze skomplikowaniem i zmianami prawa oraz niejednolitym orzecznictwem